NORAKSTS
Lieta Nr.A42366806
A1335-07/21

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2007.gada 11.oktobrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Petrovska,

piedaloties pieteicējam *N.F.* un viņa pilnvarotajam pārstāvim *V.S.*,
atbildētāja Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts ieņēmumu dienesta pilnvarotajiem pārstāvjiem Raimondam Drabovskim un Nataļjai Kļaderei,

atklātā tiesas sēdē 2007.gada 21.septembrī Antonijas ielā 6, Rīgā, izskatīja administratīvo lietu pēc *N.F.* pieteikuma par Valsts ieņēmumu dienesta ģenerāldirektora 2005.gada 23.decembra lēmuma Nr.l9/34901 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Administratīvajā rajona tiesā 2006.gada 27.janvārī saņemts *N.F.* (turpmāk – pieteicējs) pieteikums par Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – atbildētājs) ģenerāldirektora 2005.gada 23.decembra lēmuma Nr.19/34901 (turpmāk – Lēmums) atcelšanu.

[2] Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneses 2006.gada 11.aprīļa lēmumu pieteikums pieņemts un ierosināta administratīvā lieta.

[3] No lietas materiāliem secināms, ka:
[3.1] Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) Latgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa veica fiziskas personas pieteicēja 2002., 2003. un 2004.gadā gūto ienākumu pārbaudi un iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un nomaksas pareizības pārbaudi.
Pārbaudes rezultātā papildus aprēķināts un ar Audita daļas priekšnieka 2005.gada 31.augusta lēmumu Nr.1-4/15552 pieteicējam noteikts par pienākumu iemaksāt budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli 545,90 latus un soda naudu 545,90 latus.
[3.2] Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja VID Latgales reģionālās iestādes direktorei, kura ar 2005.gada 13.oktobra lēmumu Nr. 1.-4/17759 atstāja apstrīdēto lēmumu negrozītu.
[3.3] Nepiekrītot arī šim lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja VID ģenerāldirektoram, kurš ar Lēmumu VID Latgales reģionālās iestādes direktores lēmumu atstāja negrozītu.

[4] Nepiekrītot atbildētāja Lēmumam, pieteicējs vērsās ar pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā.

Savā pieteikumā pieteicējs nepiekrīt atbildētāja Lēmumam sekojošu motīvu dēļ:

[4.1]Atbildētājs, pieņemot Lēmumu, uzskatīja par pamatotiem VID Latgales reģionālās nodaļas direktores lēmumā minētos argumentus, kuriem pieteicējs nepiekrīt, jo VID Latgales reģionālās nodaļas direktore, izskatot pieteicēja sūdzību, kļūdaini norāda, ka viņš ir iesniedzis iesniegumu ar informāciju par 2002.,2003.,2004.gadu uzkrājumiem 2005.gada 29.augustā, bet patiesībā - 2005.gada 26.augustā, kas ir būtiski, jo audits tika iesākts 2005.gada 23. augustā, bet pabeigts 31.augustā.

[4.2] VID Latgales reģionālās nodaļas direktore izvērtējot gan pieteicēja 2005.gada 26.augusta iesniegumā minēto naudas uzkrājumu 19000,00 latu apmērā, gan audita laikā sniegto mutisko paskaidrojumu, kvalificēja minēto naudas summu kā skaidrā naudā esošo līdzekļu palielinājumu, turpretī uzkrājumus uz 2002.gada sākumu, 2003.gada sākumu un 2004.gada sākumu neņēma vērā.

[4.3] Audita laikā pieteicējam tika jautāts vai viņam ir skaidrās (vai bezskaidrās) naudas uzkrājumi uz 2005.gada 1.janvāri, uz ko pieteicējs atbildējis, ka uz 2005.gada sākumu palika aptuveni 19000,00 latu, paskaidrojot, ka šī naudas summa bija uzkrājums no iepriekšējiem gadiem.

Pieteicējam netika jautāts vai viņam ir skaidrās naudas uzkrājumi uz 2002.gada 1.janvāri, 2003.gada 1.janvāri, 2004. gada 1.janvāri. Ja šādi jautājumi būtu uzdoti, viņš būtu atbildējis, ka uzkrājumi uz 2002.gada 1.janvāri ir 112000,00 latu, uz 2003.gada 1.janvāri – 1103000 latu, uz 2004.gada 1.janvāri - 63000,00 latu.

Līdz ar to, secināms ka audits tika veikts nepilnīgi, neizvērtējot visus pieteicēja uzkrājumus par iepriekšējiem gadiem.

[4.4] VID Latgales reģionālās nodaļas direktore, izskatot sūdzību, neapstrīd faktu ka pieteicējs sniedza informāciju par naudas uzkrājumiem par iepriekšējiem gadiem, bet, pieņemot lēmumu uzskata, ka viņam nav bijis naudas uzkrājumu un par pamatotu uzskatīja ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu noteikšanai piemēroto netiešo metodi - izdevumu metodi.

Turklāt paskaidrojumus par uzkrājumiem 2002., 2003., 2004.gados un uz 2005.gada 1.janvāri pieteicējs sniedza tieši 2005.gada 26.augustā, vienlaicīgi ar iesnieguma iesniegšanu. To apliecina Nobeiguma sarunas protokols, kurā viņš paskaidro, ka viņam nebija saprotama deklarāciju aizpildīšanas kārtība, viņš nevēlējās slēpt savus ienākumus, un tie ir atspoguļoti 2005.gada 26.augusta iesniegumā.

Pieteicēja 2005.gada 26.augusta iesniegumā minētos faktus vajadzēja ņemt vērā, veicot audita pārbaudi, bet vērā tika ņemts tikai viens no tajā minētajiem faktiem, t.i., ka uzkrājumi uz 2005.gada 1.janvāri ir 19000,00 latu, bet uzkrājumi par iepriekšējiem gadiem vērā netika ņemti.

[4.5]Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumu Nr.331 5.punktu papildu deklarācijai var pievienot jebkuru informāciju par saviem ienākumiem, izdevumiem. Pieteicējs bija iesniedzis iesniegumu līdz aprēķina veikšanai, t.i., līdz 2005.gada 31.augustam, tāpēc iesniegumā minētie fakti bija jāņem vērā. Turklāt pieteicējs iesniegumā bija norādījis, ka viņam nebija skaidra deklarāciju aizpildīšanas kārtība sakarā ar to, ka nebija saprotama valoda, kurā tās sastādītas, bet līdz noteiktajam termiņam viņam nebija iespējams tās iztulkot un precīzi aizpildīt.

[4.6]VID Latgales reģionālās nodaļas direktore nepamatoti izmantoja Centrālās statistikas pārvaldes datus, jo tie, saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem nr.331 piemērojami tikai tādā gadījumā, ja papildus deklarācijām nav pievienota informācija par ienākumu vai izdevumu īpatnībām. Pieteicējs bija iesniedzis iesniegumu 2005.gada

26.augustā. Nebija pamata šo iesniegumu neņemt vērā tikai tādēļ, ka tas netika iesniegts vienlaikus ar deklarācijām. Audita veikšanas laikā šīs īpatnības bija zināmas un bija jāņem vērā. Pie tam, vērā bija jāņem visi iesniegumā minētie fakti, nevis tikai viens - uzkrājumi uz 2005.gada 1.janvāri.

[5] Savos rakstveida paskaidrojumos tiesai atbildētājs neatzīst pieteikumu, sekojošu iemeslu dēļ:

[5.1] Izvērtējot lietas materiālus, kā arī pieteicēja argumentus, konstatējams, ka VID Latgales reģionālā iestāde pamatoti uz aprēķinu pamata saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sesto daļu, kā arī likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.pantu, 33^{1}.pantu un Ministra kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumiem Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" pieteicējam aprēķināja un nomaksai budžetā noteica iedzīvotāju ienākuma nodokli 545,9 latus un soda naudu 545,9 latus.

[5.2] Likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sestā daļa nosaka, ka, veicot nodokļu revīziju (auditu), nodokļu administrācijai ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām.

[5.3] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta pirmā daļa nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaužu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

Minētā panta ceturtajā daļā noteikts, ka, nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, Valsts ieņēmumu dienests izmanto Uzņēmumu reģistra, Ceļu satiksmes drošības direkcijas, zemesgrāmatu un citu valsts reģistru datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem. Par maksātāja pierādījumiem nodokļa summas apstrīdēšanai ir atzīstami tikai tie maksātāja ieņēmumu un izdevumu attaisnojuma dokumenti (iesniegtie dokumentu noraksti), kā arī citi dokumenti un pierādījumi, kas uzrādīti (iesniegti) reizē ar gada ienākumu deklarāciju, deklarācijas precizējumu un papildu deklarāciju.

[5.4] Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumi Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" nosaka kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka apliekamā ienākuma lielumu, kā arī kārtību un termiņu, kādā Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzama informācija par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ieņēmumiem, naudas uzkrājumiem un īpašumiem un to vērtības maiņu.

Minēto noteikumu 7.punkts nosaka, ja maksātājs papildu deklarācijai nav pievienojis informāciju par ienākumiem vai izdevumu īpatnībām, ienākumu aprēķināšanai ir izmantojama Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošā informācija un Centrālās statistikas pārvaldes statistikas dati.

Savukārt noteikumu 17.3.punktā noteikta izdevumu metode, ar kuru maksātāja apliekamais ienākums aprēķināts kā kopējo izdevumu īpašuma iegādei, saimnieciskās

darbības, kā arī personas dzīvesveida nodrošināšanai un maksātāja deklarēto ienākumu starpība.

[5.5] Kā saprotams no pārbaudes materiāliem, tad atbilstoši likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta trešajā daļā noteiktajam, VID Latgales reģionālā iestāde lūdza pieteicēju iesniegt gada ienākumu deklarācijas un papildus deklarācijas par 2002., 2003.un 2004.gadu.

2005.gada 1.jūlijā tika iesniegtas gada deklarācijas un 2005.gada 4.jūlijā - papildus deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu.

Minētajās papildus deklarācijās pieteicējs norāda, ka pārbaudāmajā taksācijas periodā ienākumus no algota darba vai jebkādus citus nav guvis, viņam nav naudas līdzekļu vai citu uzkrājumu un nav īpašumu.

[5.6] Pēc atbildētāja rīcībā esošās informācijas par nodokļu maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem laika posmā no 2002.gada 1.janvāra līdz 2004.gada 31.decembrim pieteicējs nav veicis algotu darbu vai guvis cita veida ienākumus.

No lietas materiāliem redzams, ka 2003.gadā pieteicējs ir iegādājies nekustamo īpašumu Rēzeknes rajona Griškānu pagastā, kā arī saņēmis ilgtermiņa aizdevumu no akciju sabiedrības „SEB Latvijas Unibanka".

[5.7] Attiecībā uz pieteicēja argumentu, ka VID Latgales reģionālās iestādes direktore savā 2005.gada 13.oktobra lēmumā kļūdaini norādījusi datumu, kad pieteicējs iesniedza iesniegumu VID Latgales reģionālajā iestādē par 2002., 2003. un 2004.gada uzkrājumiem, atbildētājs paskaidro, ka minētais iesniegums VID Latgales reģionālajā iestādē ir reģistrēts 29.augustā, ko apliecina zīmogs ar atzīmi „SAŅEMTS" ar norādītu datumu 29.08.2005. un numuru Nr.278. Tādējādi minētais pieteicēja arguments nav pamatots.

Attiecībā uz pārējiem pieteicēja iebildumiem atbildētājs norāda, ka VID Latgales reģionālās nodaļas direktores lēmumā uz tiem ir argumentēti atbildēts.

[6] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Pieteicējs arī norādīja, ka nodokļa audits viņam veikts nepamatoti, jo pieteicējs nemaz nav uzskatāms par nodokļu maksātāju.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvji pieteikumu neatzina un sniedza paskaidrojumus, kas balstījās uz Lēmumā un paskaidrojumos tiesai norādītajiem argumentiem.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausoties administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Administratīvā procesa likuma 103.pantā noteikts tiesas pienākums, izskatot administratīvo lietu, pārbaudīt iestādes izdota administratīvā akta tiesiskumu un lietderības apsvērumus iestādes rīcības brīvības ietvaros.

Administratīvā akta tiesiskums tiek vērtēts, pārbaudot, vai iestāde, to izdodot, rīkojusies saskaņā ar materiālajām un procesuālajām normām. Lietderības apsvērumi

tiek vērtēti, pārbaudot, vai administratīvais akts izdots pamatoti un vai tas pārlieku neierobežo personas intereses, samērojot tās ar sabiedrības interešu aizsardzību.

Ņemot vērā to, ka saskaņā ar vispārīgo tiesību principu katra tiesiska attiecība apspriežama pēc tām tiesību normām, kas bija spēkā tiesiskās attiecības rašanās, grozīšanas vai izbeigšanas brīdī, piemērojamās likumu „Par nodokļiem un nodevām" un „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normas turpmāk sprieduma tekstā izteiktas tādā redakcijā, kādā tās bija spēkā tiesisko attiecību rašanās brīdī.

[9] Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 67.panta ceturtajai daļai, iestāde administratīvo aktu pamato ar Satversmi, likumiem, Ministru kabineta noteikumiem(..), kā arī vispārējiem tiesību principiem. Pamatojumā norāda attiecīgā normatīvā akta pantu, tā daļu, punktu vai apakšpunktu.

Tiesa, pārbaudot Lēmuma izdošanu, konstatē, ka Lēmums ir pamatots ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 37.panta ceturto daļu, ar likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 4.panta otrās daļas 7.punktu, ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sesto daļu un likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.pantu, kā arī Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumu Nr.331 „Kārtība, kāda Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" 17. un 17.3.punktu.

Tādējādi, tiesa secina, ka Lēmuma pieņemšanā ir ievēroti tā izdošanas procesuālie un formālie priekšnoteikumi, tai skaitā funkcionālā un teritoriālā piekritība.

[10] Lietā konstatēts, ka:

[10.1] Sakarā ar VID Muitas kriminālpārvaldes pieprasījumu, atbildētājs lūdza pieteicēju iesniegt gada ienākumu deklarācijas un papildus deklarācijas par 2002., 2003.un 2004.gadiem. Minēto lūgumu pieteicējs izpildīja un 2005.gada 1.jūlijā tika iesniegtas gada deklarācijas un 2005.gada 4.jūlijā - papildus deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu. Iesniedzot papildu deklarācijas par 2002., 2003. un 2004. gadiem, pieteicējs ar parakstu apliecināja, ka tajās uzrādītās ziņas ir patiesas.

Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 18.panta 10.punktu, likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 10.panta pirmās daļas 2. un5.punktu un saskaņā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.pantu VID Latgales reģionālās iestādes direktore 2005.gada 17.augustā pieņēma lēmumu Nr.1-4/15077 par nodokļu audita veikšanu pieteicējam.

Pamatojoties uz iesniegtajiem dokumentiem VID Latgales reģionālās iestādes Nodokļu kontroles pārvaldes Audita daļa veica fiziskas personas pieteicēja 2002., 2003. un 2004.gadā gūto ienākumu pārbaudi un iedzīvotāju ienākuma nodokļa aprēķināšanas un nomaksas pareizības pārbaudi.

Pārbaudes rezultātā papildus aprēķināts un ar Audita daļas priekšnieka 2005.gada 31.augusta lēmumu Nr.1-4/15552 pieteicējam noteikts par pienākumu iemaksāt budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli 545,90 latus un soda naudu 545,90 latus.

[10.2] Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja VID Latgales reģionālās iestādes direktorei, kura ar 2005.gada 13.oktobra lēmumu Nr. 1.-4/17759 atstāja apstrīdēto lēmumu negrozītu.

Pieteicējs uzskata auditā uzrēķināto iedzīvotāju ienākuma nodokli un soda naudu par nepamatotu, jo auditā netika ņemti vērā viņa sniegtie paskaidrojumi par naudas

uzkrājumiem iepriekšējos gados. Turklāt pieteicējs arī norādījis, ka viņa dzimtā valoda ir krievu valoda, tādējādi, aizpildot deklarācijas, viņš pilnībā nesaprata šo deklarāciju aizpildīšanas kārtību un tāpēc netika norādīti skaidrās naudas uzkrājumi uz 2002.gada 1.janvāri.

[10.3] Nepiekrītot arī šim lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja VID ģenerāldirektoram, kurš ar Lēmumu VID Latgales reģionālās iestādes direktores lēmumu atstāja negrozītu.

[11] No lietas materiāliem tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai atbildētājs pamatoti ir uzrēķinājis pieteicējam papildu nomaksai budžetā 545,90 latus un soda naudu 545,90 latus, turklāt no pieteicēja un viņa pārstāvja tiesas sēdē sniegtajiem paskaidrojumiem, tiesa secina, ka lietā ir strīds par to, vai pieteicējs vispār ir nodokļu maksātājs.

[12] Lai noskaidrotu, vai pieteicējs ir uzskatāms par nodokļu maksātāju, tiesa konstatē, ka likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 4.punkts nosaka, ka nodokļu maksātāji ir Latvijas Republikas vai ārvalstu fiziskās un juridiskās personas un uz līguma vai norunas pamata izveidotas šādu personu grupas vai to pārstāvji, kas veic ar nodokli apliekamas darbības vai kam tiek garantēts ienākums nākotnē. Konkrētā nodokļa objekts un maksātāju loks tiek noteikts katra konkrētā nodokļa likumā. Šā likuma un konkrēto nodokļu likumu izpratnē par nodokļu maksātājiem uzskatāmas arī ar pievienotās vērtības nodokli apliekamās personas un personas, to grupas vai grupu pārstāvji, kuras ietur vai kurām jāietur nodoklis no maksājumiem citām personām, to grupām vai grupu pārstāvjiem.

Savukārt minētā likuma 4.pants cita starpā nosaka, ka jebkura persona, kas gūst ienākumus Latvijas Republikā, ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa vai uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāja, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikts citādi. Jebkurš ienākums, ko gūst personas, kas ir iekšzemes nodokļu maksātājas, ir apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli vai uzņēmumu ienākuma nodokli, ja konkrētā nodokļa likumā nav noteikts citādi.

Minētā likuma 14.panta pirmā daļa nosaka, ka Latvijas Republikas likumos noteiktos nodokļus (nodevas) maksā: iekšzemes nodokļu maksātāji (rezidenti); ārvalstu nodokļu maksātāji (nerezidenti).

Savukārt šī panta otrā daļa nosaka, ka nodokļu likumos fiziskā persona tiks uzskatīta par rezidentu, ja: šīs personas pastāvīgā dzīvesvieta ir Latvijas Republikā vai šī persona uzturas Latvijas Republikā 183 dienas vai ilgāk jebkurā 12 mēnešu periodā, kas sākas vai beidzas taksācijas gadā, vai šī persona ir Latvijas pilsonis, ko ārzemēs nodarbina Latvijas Republikas valdība.

Arī likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 2.pants nosaka, ka nodokli maksā: 1) fiziskās personas, kas atbilstoši likumam „Par nodokļiem un nodevām" ir iekšzemes nodokļu maksātāji (turpmāk - arī rezidenti) un taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā un/vai ārvalstīs; 2) fiziskās personas, kas atbilstoši likumam „Par nodokļiem un nodevām" ir ārvalstu nodokļu maksātāji (turpmāk - arī nerezidenti) un taksācijas periodā ir guvuši ienākumus Latvijas Republikā; 3) fiziskās personas - individuālo uzņēmumu, arī zemnieku un zvejnieku saimniecību īpašnieki, kas taksācijas periodā (kalendārajā gadā) ir guvuši ienākumus, kuri nav aplikti ar uzņēmumu ienākuma nodokli.

Savukārt šī likuma 3.panta pirmā daļa nosaka, ka ar nodokli tiek aplikts iekšzemes nodokļa maksātāja (turpmāk - maksātājs) taksācijas perioda (kalendārā gada) apliekamo ienākumu apjoms. (..)

[12.1] No minētajām tiesību normām secināms, ka jebkura persona, kas gūst jebkādus ienākumus Latvijas Republikā ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs.

Izvērtējot lietas materiālus kopsakarā ar minētajās tiesību normās noteikto, tiesa atzīst, ka pieteicējs ir uzskatāms par nodokļu maksātāju.

No lietas materiāliem tiesa konstatē, ka pieteicējs kā nodokļu maksātājs reģistrēts 1996.gada 12.februārī, ar reģistrācijas numuru 0012066-3, un pieteicējam ir izsniegta algas nodokļa grāmatiņa CID Nr.257856.

[12.2] No minētajām tiesību normām secināms, ka ne tikai daba samaksa tiek aplikta ar iedzīvotāju ienākuma nodokli, bet jebkurš personas ienākums, kas atbilst minētajās tiesību normās noteiktajiem nosacījumiem, tādējādi, tiesa atzīst, ka neatrašanās daba tiesiskajās attiecībās un darba samaksas nesaņemšana nav pietiekams pamats uzskatīt, ka persona nav uzskatāma par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāju.

Tādējādi, kā nepamatots ir noraidāms pieteicēja arguments, ka pieteicējs nav nodokļu maksātājs, jo laika posmā no 2002.gada 1.janvāra līdz 2004.gada 31.decembrim, nav strādājis algotu darbu.

[13] „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta trešā daļa nosaka, ja maksātāja deklarētie ienākumi vai Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošajos pārskatos (paziņojumos) uzrādītie maksātāja ienākumi neatbilst viņa izdevumiem taksācijas gadā, Valsts ieņēmumu dienests pieprasa šā panta $3.^1$ daļā noteiktajā termiņā iesniegt: 1) papildu deklarāciju (atbilstoši Ministru kabineta apstiprinātajai veidlapai) par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu (turpmāk - papildu deklarācija); 2) taksācijas gada ienākumu deklarāciju, ja tā nav iesniegta šajā likumā noteiktajā kārtībā.

No minētās tiesību normas tiesa secina, ka atbildētājam bija tiesības pieprasīt pieteicējam iesniegt gada ienākumu deklarācijas un papildus deklarācijas par 2002., 2003.un 2004.gadu.

Minēto lūgumu pieteicējs izpildīja un 2005.gada 1.jūlijā iesniedza gada deklarācijas un 2005.gada 4.jūlijā – papildus deklarācijas par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu. Iesniedzot VID papildu deklarācijas par 2002., 2003. un 2004. gadiem, pieteicējs ar parakstu apliecināja, ka tajās uzrādītās ziņas ir patiesas.

Turklāt par to, ka minētajās papildus deklarācijās pieteicējs norāda, ka pārbaudāmajā taksācijas periodā ienākumus no algota darba vai jebkādus citus nav guvis, viņam nav naudas līdzekļu vai citu uzkrājumu un nav īpašumu, strīds nepastāv.

[14] Likuma „Par Valsts ieņēmumu dienestu" 10.panta pirmās daļas 2.punkts nosaka, ka VID ierēdņiem, pildot dienesta pienākumus nodokļu administrēšanā, ir tiesības izdarīt nodokļu aprēķinu un nodokļu maksājumu revīziju (auditu), pārbaudīt fizisko un juridisko personu grāmatvedību un tās pamatdokumentus, citus ar aprēķiniem un budžeta maksājumiem saistītos dokumentus, saņemt nepieciešamos paskaidrojumus un izziņas.

No minētās tiesību normas secināms, ka likumdevējs ir piešķīris atbildētājam tiesības iegūt administratīvā akta izdošanai nepieciešamo informāciju, tādējādi tiesa atzīst, ka pārbaudes laikā iegūtā papildus informācija, ir iegūta atbildētāja kompetences ietvaros, atbilstoši minētajā likumā noteiktajam.

[15] Saskaņā ar likuma „Par nodokļiem un nodevām" 23.panta sesto daļu, veicot nodokļu revīziju (auditu), nodokļu administrācijai ir tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām.

[15.1] Savukārt likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta pirmā daļa nosaka, ka Valsts ieņēmumu dienests pārbauda maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaužu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem.

Saskaņā ar minētā panta ceturtajā daļā noteikto, nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, Valsts ieņēmumu dienests izmanto dažādu iestāžu un citu valsts reģistru datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem. Turklāt nosaka, ka par maksātāja pierādījumiem nodokļa summas apstrīdēšanai ir atzīstami tikai tie maksātāja ieņēmumu un izdevumu attaisnojuma dokumenti (iesniegtie dokumentu noraksti), kā arī citi dokumenti un pierādījumi, kas uzrādīti (iesniegti) reizē ar gada ienākumu deklarāciju, deklarācijas precizējumu un papildu deklarāciju.

[15.2] Bez tam Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumi Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" nosaka kārtību, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka apliekamā ienākuma lielumu, kā arī kārtību n termiņu, kādā Valsts ieņēmumu dienestam iesniedzama informācija par iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja ieņēmumiem, naudas uzkrājumiem un to vērtības maiņu.

Šo noteikumu 7.punkts nosaka, ja maksātājs papildu deklarācijai nav pievienojis informāciju par ienākumiem vai izdevumu īpatnībām, ienākumu aprēķināšanai ir izmantojama Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošā informācija un Centrālās statistikas pārvaldes statistikas dati.

Turklāt šo noteikumu 17.3.punkts nosaka izdevumu metodi, ar kuru nodokļa maksātāja apliekamais ienākums aprēķināts kā kopējo izdevumu īpašuma iegādei, saimnieciskās darbības, personas dzīvesveida nodrošināšanas un maksātāja deklarēto ienākumu starpība.

[15.3] No minētajām tiesību normām izriet atbildētāja tiesības uz aprēķinu pamata noteikt nodokļu maksājumu apmēru atbilstoši nodokļu maksātāja īpašumā esošās mantas vai kapitāla vērtības pieaugumam vai nodokļu administrācijas rīcībā esošajām ziņām, pārbaudot maksātāja (fiziskās personas) taksācijas gadā gūtos ienākumus, pamatojoties uz iesniegtajā gada ienākumu deklarācijā uzrādītajiem datiem, darba devēju (ienākuma izmaksātāju) paziņojumiem par izmaksātajām summām, ārvalstu nodokļu administrāciju sniegtajām ziņām, apsekošanas un pārbaužu rezultātiem, kā arī citu Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo informāciju par nodokļa

maksātāja ienākumiem, īpašuma stāvokļa izmaiņām un izdevumiem, kā arī nosakot maksātāja īpašuma vērtību un tās pieaugumu, kā arī īpašuma palielinājumu pārbaudāmajā periodā, atbildētājs var izmantot dažādu iestāžu un citu valsts reģistru datus, kā arī maksātāja papildu deklarāciju kopā ar tai pievienotajiem attaisnojuma dokumentiem par maksātāja ienākumiem un izdevumiem. Savukārt gadījumos, ja maksātājs papildu deklarācijai nav pievienojis informāciju par ienākumiem vai izdevumu īpatnībām, ienākumu aprēķināšanai atbildētājam ir tiesības izmantot atbildētāja rīcībā esošo informāciju un Centrālās statistikas pārvaldes statistikas datus.

[15.4] No lietas materiāliem secināms, ka pieteicējs pārbaudāmajā laika periodā ir iegādājies nekustamo īpašumu Rēzeknes rajona Griškānu pagastā, kā arī saņēmis ilgtermiņa aizdevumu no akciju sabiedrības „SEB Latvijas Unibanka", taču nekādus ienākumus minētajā laika periodā nav guvis.

Arī 2005.gada 1.jūlijā atbildētājam iesniegtajās gada deklarācijās un 2005.gada 4.jūlijā – papildus deklarācijās par ienākumiem, ieņēmumiem, naudas un citiem uzkrājumiem, īpašumiem un to vērtības maiņu, pieteicējs nav uzrādījis nekādu informāciju, kas attaisnotu viņa izdevumus, vai norādītu uz izdevumu atbilstību ienākumiem.

Pieteicējs papildus deklarācijās vien norādījis, ka pārbaudāmajā taksācijas periodā nav strādājis algotu darbu un nav guvis ienākumus ne no algota darba, ne arī jebkādus cita veida ienākumus, taču 2003.gadā ir iegādājies nekustamo īpašumu Rēzeknes rajona Griškānu pagastā un 2004.gadā saņēmis ilgtermiņa aizdevumu no akciju sabiedrības „SEB Latvijas Unibanka".

Tādējādi tiesa atzīst, ka veiktās pārbaudes rezultātā ir konstatējams, ka 2002. un 2003.gadā pieteicēja līdzekļu izlietojums pārsniedz to ienākumus.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs, veicot pieteicējam iedzīvotāju ienākuma nodokļa auditu un uz aprēķinu pamata nosakot nodokļa maksājumu apmēru, ir rīkojies atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kompetencei un pilnvaru apjomam.

[15.5.] Ievērojot minētajās tiesību normās noteikto, kā arī iepriekš konstatēto, tiesa atzīst, ka atbildētājs pamatoti noteica pieteicēja ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu uz aprēķinu pamata.

[16] Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 19.panta otrā daļa nosaka, ka deklarācijā tiek uzrādīti visi maksātāja taksācijas periodā (kalendārajā gadā) gūtie ienākumi, arī ar nodokli neapliekamie ienākumi, ja to kopējā summa pārsniedz gada neapliekamā minimuma apmēru.

Turklāt šī likuma 22.panta ceturtā daļa nosaka, ka par maksātāja pierādījumiem nodokļa summas apstrīdēšanai ir atzīstami tikai tie maksātāji ieņēmumu un izdevumu attaisnojuma dokumenti (iesniegtie dokumentu noraksti), kā arī citi dokumenti un pierādījumi, kas uzrādīti (iesniegti) reizē ar gada ienākumu deklarāciju, deklarācijas precizējumu un papildu deklarāciju.

[16.1] Saskaņā ar Ministru kabineta 2000.gada 26.septembra noteikumu Nr.331 „Kārtība, kādā Valsts ieņēmumu dienests uz aprēķinu pamata nosaka fizisko personu apliekamo ienākumu" 5.punktu, maksātājs papildu deklarācijai var pievienot jebkuru citu informāciju par saviem ienākumiem, izdevumiem, to struktūru un īpatnībām, kuru tas uzskata par nepieciešamu sniegt VID pirms ienākuma aprēķina veikšanas.

Saskaņā ar minēto noteikumu 6.punktu, maksātājam ir pienākums ar savu parakstu apliecināt papildu deklarācijas aizpildīšanas pareizību un pilnību. Ar maksātāja

parakstu apliecināta papildu deklarācija par pārbaudāmo taksācijas periodu ir pamats turpmākajam ienākumu aprēķinam.

[16.2] No minētajām tiesību normām, to kopsakarā ar likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.panta 4.daļu secināms, ka gadījumā, ja atbildētājs gatavojas noteikt apliekamo ienākumu uz aprēķina pamata, nodokļu maksātājam ir tiesības iesniegt papildu attaisnojuma dokumentus. Taču tiesību normas noteic ierobežojumu laika ziņā šādu attaisnojuma dokumentu iesniegšanai, proti, papildu pierādījumu pieņemšana nav pieļaujama pēc papildu deklarācijas iesniegšanas. Minēto secinājumu vairākos spriedumos ir izteicis arī Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments *(sk., piemēram, spriedumu lietā SKA-5/2005, SKA-133/2005 un SKA-112/2006)*.

[16.3] Tiesa piekrīt atbildētāja apsvērumiem, ka pieteicējs atbildētājam iesniegtajās papildus deklarācijās skaidras naudas uzkrājumus uz 2002., 2003. un 2004.gada sākumu nebija deklarējis, kā arī nebija norādījis, kur katrā taksācijas gadā būti izlietojis attiecīgos uzkrājumus, tādējādi, ņemot vērā, ka uzkrājumi nav deklarēti likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 22.pantā noteiktajā kārtībā, tad to atlikums uz 2005.gada 1.janvāri 19 000 latu apmērā nav atzīstams par faktiski esošu un izmantojams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamā ienākuma noteikšanai par 2004.gadu.

Ievērojot minēto, tiesa kā nepamatotu noraida pieteicēja argumentu, ka atbildētājs nepamatoti nav ņēmis vērā pieteicēja paskaidrojumos norādītos uzkrājumus uz 2002.gada 1.janvāri 112 000 latus, 2003.gada 1.janvāri 103 00 latus un 2004.gada 1.janvāri 63 000 latus, bet uz 2005.gada 1.janvāri 19 000 latus, bet kvalificējis uzkrājumus 19 000 latu apmērā uz 2005.gada 1.janvāri kā skaidrā naudā esošo līdzekļu palielinājumu.

[17] Pieteicēja arguments, ka viņš nepārvalda valsts valodu un tādējādi viņam nav bijusi skaidra deklarāciju aizpildīšanas kārtība, tiesas ieskatā noraidāms kā nepamatots.

Valsts valodas likuma 2.pants nosaka valsts valodas lietošanu un aizsardzību valsts un pašvaldību iestādēs, tiesās, tiesu sistēmai piederīgās iestādēs, kā arī citās iestādes, organizācijās un uzņēmumos (uzņēmējsabiedrībās), izglītības sfērā un citās sfērās un neattiecas uz valodas lietošanu iedzīvotāju neoficiālajā saziņā.

Turklāt, tiesas ieskatā, pieteicējam bija iespēja saņemt konsultāciju par deklarāciju aizpildīšanu gan pie VID reģionālās iestādes darbiniekiem, gan arī konsultējoties privātā kārtībā, ņemot vērā, ka tiesas sēdē pieteicēja tiesības un intereses pārstāvēja pieteicēja pilnvarots pārstāvis.

No lietas materiāliem, kā arī no tiesas sēdē pieteicēja pārstāvja sniegtajiem paskaidrojumiem neizriet, ka pieteicējs būtu vērsies pēc palīdzības, lai noskaidrotu, kādā veidā ir aizpildāmas konkrētās deklarācijas, un kāda informācija tajās ir norādāma.

Tādējādi, tiesa atzīst, ka pieteicēja atsauce uz valsts valodas nezināšanu neatbrīvo viņu no šīs nezināšanas sekām, turklāt pieteicējs deklarācijās norādītās informācijas pareizību apstiprinājis ar savu parakstu, tādējādi apliecinot, ka norādītās ziņas ir patiesas.

[18] Veicot aprēķinus, lai noteiktu pieteicēja ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, atbildētājs ir ņēmis vērā un vērtējis pieteicēja iesniegtajās

deklarācijās un papildus deklarācijās norādīto informāciju, kā arī savā rīcībā esošo informāciju.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā atbildētājs, nosakot uz aprēķinu pamata pieteicēja ar iedzīvotāju ienākuma nodokli apliekamo ienākumu, ir izvērtējis Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā esošo un pieteicēja sniegto informāciju par viņa ieņēmumiem, izdevumiem, veiktajiem darījumiem, un pamatoti noteicis iemaksai budžetā iedzīvotāju ienākuma nodokli par 2002.gadu 203,28 latus, par 2003.gadu 342,62 latus, kā arī soda naudu iztrūkstošā nodokļa apmērā.

Tādējādi, ievērojot iepriekš minēto, kā arī ņemot vērā spriedumā konstatētos faktiskos apstākļus un tiesiskos aspektus, tiesa atzīst, ka pieteicēja pieteikums ir noraidāms, bet pārsūdzētais atbildētāja Lēmums ir atzīstams par tiesisku un pamatotu un tādēļ atstājams negrozīts.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

N.F. pieteikumu par Valsts ieņēmumu dienestā ģenerāldirektora 2005.gada 23.decembra lēmuma Nr.l9/34901 atcelšanu noraidīt.

Tiesas spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā divdesmit dienu laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvajā rajona tiesā.

Pilns spriedums sastādīts 2007.gada 11.oktobrī.

Tiesnese /paraksts/ I.Petrovska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās rajona tiesas

tiesnese_____I.Petrovska

Rīgā, 2007.gada 11.oktobrī.